

VOORSTEL

OPSCHRIFT

Vergadering van 5 juli 2016

Besluit nummer: 2016_Raad_00109

Onderwerp:

Evaluatie brede schoolbeleid - Informerend

Beknopte samenvatting:

Met alle bestuurders, brede school kernpartners en ook programmacoördinatoren zijn in het laatste kwartaal van 2015 evaluatiegesprekken gevoerd met betrekking tot het brede schoolbeleid. Graag informeren wij u over de resultaten.

Bestemd voor:

- Commissie Samenleving

Afdeling/team: Samenleving — Maatschappelijke Ontwikkeling

DE GEMEENTERAAD

AANHEF

Bijgevoegde bijlage(n):

- Raadsbrief evaluatie BS
 - Onderwerpen van evaluatie
-

MOTIVERING

Op voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Beslist het volgende:

VOORSTEL

Besluitpunt 1:

De raad neemt de brief voor kennisgeving aan.

BIJKOMENDE INFO BIJ HET BESLUIT

STEMMING

Ontwerpbesluit door de gemeenteraad in vergadering van 5 juli 2016

BIJLAGEN DIE INTEGRAAL DEEL UITMAKEN VAN HET BESLUIT

- Raadsbrief evaluatie BS

Aan de Raad van de Gemeente Terneuzen

contactpersoon: mw. V. de Roker - Buyl
e-mail : v.buyl@terneuzen.nl

Terneuzen, 31 mei 2016

Betreft: Evaluatie Brede scholen

Geachte Raad,

Inleiding

In april 2015 bent u middels een brief geïnformeerd over de evaluatie locatieplannen brede scholen en ruimtegebruik, ofwel instrumenten die het brede schoolbeleid ondersteunen in de uitvoering ervan.

Met alle bestuurders, brede school kernpartners en ook programma coördinatoren zijn in het laatste kwartaal van 2015 evaluatiegesprekken gevoerd met betrekking tot het totale brede school beleid (het format voor de vragen is als bijlage 1 'Onderwerpen van gesprek' bijgevoegd). Daarbij is er aandacht besteed aan productresultaten en procesresultaten. Uitgangspunt was de beleidsnotitie en de beschikbaarheid van alle locatieplannen.

Door middel van deze brief informeren wij u over de uitkomsten van deze evaluatie op dit moment. We starten met een korte terugblik: wat was/is de ambitie op brede school gebied? Daarna laten we u zien wat er in de afgelopen periode is gebeurd op landelijk en lokaal niveau. Tot slot informeren wij u over de conclusies en overwegingen die het evaluatietraject hebben opgeleverd.

Wat is onze ambitie?

In 2013 is de nota herijking brede schoolbeleid vastgesteld. Hierin hebben we de volgende doelen benoemd:

1. het realiseren van een positieve opvoed- en opgroeiomgeving voor kinderen, waarbij ouders actief betrokken zijn en met aandacht voor zorg op maat
2. een actieve en zo groot mogelijke deelname aan de samenleving voor alle kinderen, voor ieder kind goede kansen op ontplooiing en talentontwikkeling
3. fysieke plekken waar bovenstaande doelen gestalte kunnen krijgen
4. een netwerk van partners die vanuit hun eigen taakstelling zich medeverantwoordelijk maken voor de ontplooiing en talentontwikkeling van kinderen binnen de brede schoolontwikkeling en eraan meewerken.

De brede school is als volgt gedefinieerd:

De brede school vormt een netwerk waarin onderwijs, kinderopvang en tenminste één andere partner (bijv. bibliotheek, JGZ/CJG) structureel inhoudelijk samenwerken en deze samenwerking als een doorlopend geheel voor 0 t/m 12 jarigen organiseren. Hoofddoel van de samenwerking dient te zijn de realisatie van opvang, onderwijs, zorg en naschoolse activiteiten in één aanbod. Gerealiseerd wordt een doorgaande ontwikkelings- en leerlijn, waarin ieder kind kansen wordt geboden om zich te verrijken en zijn of haar talent te ontwikkelen, en waarin zorg op maat wordt geleverd aan kinderen en gezinnen. Het realiseren van een zo groot mogelijke betrokkenheid hierbij van de ouders maakt wezenlijk

deel uit van het beleid. Het aanbieden van het bovenstaande in een sluitend dagarrangement ('7-tot-7 opvang'), zien wij als een belangrijk, maar niet noodzakelijk te behalen einddoel. Daarvoor zijn de behoefte van ouders en/of initiatieven van de partners bepalend.

Wat is er in de afgelopen periode gebeurd?

Op landelijk niveau

De Rijksoverheid heeft Oberon een onderzoek laten uitvoeren, een effectmeting van brede scholen op leerprestaties en sociaal economische ontwikkeling van leerlingen. Geconcludeerd wordt dat er geen bewezen effecten zijn gevonden. Opgemerkt wordt dat scholen allang geen stand-alone voorzieningen meer zijn en tegelijkertijd wordt aanbevolen om verworvenheden te borgen, de samenwerking met partners te continueren en uit te breiden. Ook het incorporeren van nieuwe ontwikkelingen en trends is belangrijk, net als het aanbrengen van focus in de aanpak en het aanbod om meer effect te genereren.

Op lokaal niveau

De lokale pedagogische infrastructuur is volop in beweging. Op lokaal (en regionaal) niveau komen verschillende maatschappelijke ontwikkelingen samen. Denk aan afstemming en versterking van de voorschoolse voorzieningen, de opkomst van integrale kindcentra, de invoering van passend onderwijs, de decentralisatie van de jeugdzorg naar gemeenten, aandacht voor gezonde leefstijl, maar ook aan zaken als krimp en onderhoud van schoolgebouwen. Gemeenten, schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en hun lokale partners bezinnen zich op wat komen gaat en zoeken elkaar op om deze ontwikkelingen gezamenlijk op te pakken. Ook binnen de brede schoolnetwerken groeit het besef van bovengenoemde ontwikkelingen en de samenwerking daarbinnen.

CONCLUSIES PROCESRESULTATEN

1. Brede school is een meerwaarde

Een eerste conclusie is dat alle betrokken partijen de brede schoolontwikkeling als een meerwaarde hebben ervaren als het gaat om het versterken van de samenwerking. Hier en daar wordt door kernpartners gesignaleerd dat gebouwelijke knelpunten soms nog de samenwerking beïnvloeden.

2. Doelstellingen nog steeds van kracht

De huidige beleidsnota is bijna bij iedereen bekend, maar is geen document dat op het netvlies staat. De in de nota geformuleerde doelstellingen zijn nog van kracht. Partners geven allemaal aan dat ze nog actueel zijn en dat de notitie op dit punt geen aandacht behoeft.

3. Ontwikkeling van Integrale Kindcentra is een kans

Opvallend is dat alle betrokken partijen de ontwikkeling van Integrale Kindcentra zien als een kans om geformuleerde doelstellingen te bereiken te vergroten. Wij signaleren wel, dat er verschillende beelden leven bij wat nu een IKC kan zijn en hoe een IKC zich verhoudt tot de brede school, met name de brede scholen waarin meerdere partners actief zijn. De behoefte bestaat bij de kernpartners dat de gemeente het begrip Integraal Kindcentrum helder definieert. Andersom ook.

In de besprekingen met bestuurders binnen het overleg Regioplan Kindvoorzieningen valt op dat de ontwikkeling van Integrale Kindcentra vaak een huisvestingscomponent met zich meebrengt. Het is niet vanzelfsprekend dat de gemeente de consequenties van de inhoudelijke samenwerking tussen onderwijs en opvangorganisaties opvangt door de huisvestingsvragen op te lossen.

4. Een vorm van ondersteuning blijft wenselijk

Er wordt aangegeven dat ondersteuning van de brede scholen noodzakelijk blijft. De vorm waarin deze moet worden ingevuld is een bespreekpunt. De Brede Schoolkernpartners zijn over het algemeen zeer tevreden over de rol van de programmacoördinator die vanuit Aan-Z wordt geleverd. Deze vervult de functie op het gebied van procesbegeleiding. Een enkele bestuurder geeft aan dat een schooldirecteur/IKC directeur deze rol ook zou kunnen invullen. De totstandkoming van het activiteitenaanbod ligt op dit moment op drie locaties bij de kinderopvangorganisaties (De Statie, 't Mozaiek en De Stelle/Zeemeeuw). Voor sommige activiteiten ligt de uitvoering ervan ook bij deze organisaties.

5. Toekomstfocus leggen op wijkaanpak en ouderbetrokkenheid/ouderparticipatie

Tijdens de evaluatiegesprekken is gevraagd waar de focus voor de toekomst zou moeten liggen met betrekking tot de brede schoolontwikkeling. Hierop komt verscheidene malen het antwoord dat een aanpak op wijkniveau wenselijk is. Mede door de toenemende zorggelateerde vraagstukken waar locaties mee te maken krijgen. Een ander punt van aandacht is het vergroten van de ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie.

Mogelijke definitie: Ten eerste wordt er de informatievoorziening vanuit de brede school naar de ouders onder verstaan. Ten tweede valt ouderparticipatie onder ouderbetrokkenheid. Het is de zichtbare vorm van betrokkenheid, die professionals vaak gelijkstellen met ouderbetrokkenheid. In de derde plaats valt opvoedingsondersteuning onder ouderbetrokkenheid. Tot slot gaat het om onderwijsondersteunend gedrag van ouders.

6. Organisatiestructuur stuurgroep verbreden

Zowel in het veld als bestuurlijk is iedereen op zoek naar de relatie met thema's die de brede school raken. Er is vanuit de gemeente veel aanbod en er lopen verschillende projecten. De wens is om in de overlegstructuur de thema's onderwijs-zorg en onderwijsachterstanden toe te voegen aan de stuurgroep brede scholen. De kernpartners op locatie geven aan dat niet alle overlegvormen in elkaar kunnen worden geschoven omdat deze een ander doel dienen.

7. Verantwoordelijkheden goed vastleggen

Tenslotte wordt aandacht gevraagd voor het duidelijk beschrijven van ieders rol binnen de brede schoolontwikkeling. Ondanks de beschrijving in de huidige beleidsnota blijkt het in de praktijk niet altijd even duidelijk wie waar verantwoordelijk voor is. De nieuwe ontwikkelingen binnen het sociale domein lijken hier mede debet aan.

Stuurgroepleden geven aan dat men moeite heeft met de toetsing van de subsidies. Deze verantwoordelijkheid zou moeten bestaan uit het vaststellen van de kaders en niet tot het beoordelen van de aanvragen op activiteitsniveau.

CONCLUSIES PRODUCTRESULTATEN

1. Aansluiting visie in relatie tot samenstelling leerlingpopulatie vraagt aandacht

Wanneer er werd doorgevraagd op behaalde resultaten dan waren de meningen verdeeld. De relatie tussen activiteiten en locatieplannen is volgens bestuurders nog niet genoeg gewaarborgd. Het activiteitenaanbod is breed 'voor ieder wat wils', maar daarbij worden de doelen nog te gemakkelijk uit het oog verloren. Kernpartners zelf vinden die relatie ook lastig, maar wel voldoende aanwezig. Ze hebben in de locatieplannen vastgelegd wat ze met de brede school willen en wat hun leerlingen/kinderen nodig hebben.

2. Relatie tussen middelen en doelen niet altijd helder

Het valt niet mee om activiteiten te programmeren die passen bij de doelen. Het betekent dat er duidelijke keuzes moeten worden gemaakt en er soms voor gekozen moet worden om bepaalde dingen niet te doen.

De locaties werken met een activiteitenprogramma meestal op basis van thema's zoals ontmoeting, sport en spel, natuur, cultuur, techniek en ouderbetrokkenheid/participatie. Verschillen zijn er te zien in de frequentie van activiteiten, bereik van kinderen, het wel of niet vragen van een eigen bijdrage, het werken met vrijwilligers of inzet van professionele organisaties en het gericht benaderen van doelgroep.

3. Deelname aan activiteiten kan beter

Kernpartners geven aan dat deelname aan activiteiten wat achterblijft. Een reden die men hiervoor noemt is dat deelname op basis van vrijwilligheid is. Sommige locaties kiezen daarom voor een aanbod onder schooltijd.

OVERWEGINGEN

1. wel of geen ondersteuning aan de locaties. Zoja, door wie en met welke opdracht?

De betreffende locaties geven aan dat de constructie van procesmatige ondersteuning door de programmacoördinator een prettige is. Ze begeleidt de kernpartners met de subsidie-aanvraag en verantwoording en draagt ideeën aan voor de activiteiten. Wat we moeten erkennen is dat we alert moeten blijven op de kwaliteit van het aanbod. Nu lijken activiteiten soms te worden georganiseerd op basis van de capaciteiten en beschikbaarheid van een pedagogisch medewerkster.

NB: bij De Kameleon heeft de schooldirecteur de functie van brede schoolprogrammacoördinator en wordt daarvoor financieel gefaciliteerd door Perspecto, Clavis en gemeente. De vraag is of deze functie moet worden gecontinueerd.

2. professionele uitvoering of uitvoering door vrijwilligers en maatschappelijke organisaties

Uitvoering door professionele organisaties vraagt doorgaans om meer financiële armslag. Kwaliteit en continuïteit is met inzet van professionals gewaarborgd, althans daar gaan we vanuit. Echter zijn er in ons sociale domein verscheidene partijen/organisaties en vrijwilligers die een rol zouden kunnen vervullen in het programma aanbod.

Financiële ondersteuning om activiteiten mogelijk te maken wordt als onmisbaar beschouwd. Daarbij wordt door de kernpartners op locatie vooral naar de gemeente gekeken. Bestuurders geven aan daar zelf ook een verantwoordelijkheid in te willen nemen.

3. ondersteuning aan enkel brede scholen of een aanbod voor alle basisscholen?

Met ondersteuning enkel en alleen aan de brede schoollocaties leggen we de nadruk op 'achterstanden'. Er zijn ook BS die totaal niet in dat profiel passen. En wijken waarin oab wel speelt maar geen sprake is van BS-aanpak. Het zou een denkbare situatie zijn om een basisaanbod voor alle basisscholen te ontwikkelen. De brede school gedachte is ontstaan vanuit het idee om kinderen ontwikkelingskansen te bieden. Waarom dan niet voor alle kinderen? Weerbaarheid is een thema dat bijvoorbeeld binnen iedere school een plek verdient. Daarnaast zou er per locatie maatwerk kunnen plaatsvinden voor wat betreft extra ondersteuning in activiteiten. De nu beschikbare middelen dragen er toe bij dat het aanbod versnipperd is en de effecten niet/nauwelijks zichtbaar zijn.

4. wel of niet verplicht stellen van een eigen bijdrage?

Het vragen van een eigen bijdrage heeft voor- en nadelen. Een eigen bijdrage kan de keuze voor het wel of niet deelnemen aan een activiteit beïnvloeden. De hoogte van het bedrag speelt daarin een rol. Minder draagkrachtige ouders zullen wellicht geneigd zijn om hun kind niet deel te laten nemen wanneer er een bijdrage wordt gevraagd. Eenmaal de bijdrage betaald, zullen ze wellicht ook minder snel afhaken. Soms ontbreekt het fatsoen om het kind even af te melden als het toch niet deel kan nemen.

5. doorontwikkeling op locatieniveau of of wijkniveau?

Een doorontwikkeling op wijkniveau komt aan het signaal tegemoet om de noodzakelijke verbinding te leggen tussen school/opvang, buurt en gezin. Maatwerk per locatie is wenselijk, gebaseerd op behoefte.

6. naschools aanbod of onder schooltijd?

Hier is het van belang om na te denken over het bereik van kinderen en ouders. Bij een aanbod van activiteiten onder schooltijd is het bereik van de kinderen 100%. Een naschools aanbod lijkt meer aan te sluiten bij een dagarrangement. Dit wordt bij een ontwikkeling van een Integraal Kindcentrum als middel gezien om een totaalpakket van diensten aan te bieden. Enkele brede scholen hebben in het verleden deelgenomen aan de dagarrangementenregeling vanuit 't Rijk.

De opbouw van de wijk/buurt waarbinnen de brede school zich bevindt is mede bepalend voor het vergroten van de ouderparticipatie, al is het algehele beeld dat ouders steeds moeilijker zijn te 'vangen'.

Een vraaggerichte of een aanbodgerichte benadering zal ook van invloed zijn op het bereik. Het advies is om een EN/EN aanpak toe te passen.

7. Toekenning op basis van de aanvraag of op basis van een budgetsubsidie?

Met de huidige systematiek is voor de locaties vooraf niet bekend op hoeveel subsidie ze kunnen rekenen. Er wordt aangegeven dat het prettig zou zijn om dit wel vooraf te weten. Een mogelijkheid hiertoe is om te werken met budgetsubsidie. Een voorstel over budgetverdeling, beredeneerd vanuit beschikbare middelen, is in voorbereiding.

Informereren in het vervolg

Wij vertrouwen erop, dat we u door middel van deze brief voldoende hebben geïnformeerd. Wij zeggen u toe dat wij u door middel van de raadsbrief die u later dit jaar van ons ontvangt over de voortgang van de verbeterpunten, voortvloeiend uit deze evaluatie, opnieuw zullen informeren over dit onderwerp. In de betreffende raadsbrief zullen wij u ook informeren over de financiële ontwikkelingen die dit met zich meebrengt.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Terneuzen,

secretaris,

burgemeester,

F.M.L. Lauret RA

J.A.H. Lonink